

JAARVERSLAG MEESTERSCHAPSTEAM NEDERLANDS 2022-2023

Erwin Mantingh i.s.m. Jaël van Staverden

Inleiding

Het meesterschapsteam Nederlands voert zijn agenda al enkele jaren uit langs twee hoofdlijnen:

- De nadere uitwerking van ons pleidooi voor bewuste geletterdheid (Meesterschapsteam 2016, 2018, 2021) door het uitdragen van een academische visie op het schoolvak, door het vormen en onderhouden van een universitair netwerk voor het schoolvak Nederlands, door het begeleiden en verrichten van vakdidactisch onderzoek, en door het ontwikkelen van wetenschappelijk gefundeerd lesmateriaal voor het schoolvak Nederlands i.s.m. docenten en leerlingen.
- Zowel proactieve als reactieve betrokkenheid rond de door de overheid geregisseerde ontwikkelingen in het leergebied Nederlands, in het bijzonder de ontwikkeling van een nieuw curriculum voor het funderend onderwijs die momenteel zijn beslag krijgt. De komende tijd zullen we ook de aandacht richten op de opleiding van leraren Nederlands: aan welke eisen moet die voldoen om bewuste geletterdheid in het schoolvak te kunnen doceren?

Die beide lijnen komen terug in de onderstaande rubricering van onze activiteiten: visie en curriculum, bijeenkomsten en publiciteit, (na)scholing en ontwikkeling didactisch materiaal, onderzoek en publicaties. De opgave pretendeert geen volledigheid maar biedt een indruk van de veelheid en veelzijdigheid aan activiteiten. Daaraan voorafgaand bespreken we enkele praktische zaken met betrekking de samenstelling en werkwijze van het Meesterschapsteam.

Het Meesterschapsteam Nederlands: samenstelling en taakverdeling

De afdelingen Letterkunde en Taalbeheersing & Taalkunde vormen samen één team en leveren elk een voorzitter (Coppen en Mantingh). Er waren dit jaar geen wijzigingen in de samenstelling. Het team vergadert maandelijks online. Mantingh coördineert bijeenkomsten van de voorzitters van de Meesterschapsteams (i.s.m. Bernadette de Zeeuw). Coppen is namens het MT lid van het Afstemmingsoverleg Schoolvak Nederlands (zie hieronder). In de afdeling Taalbeheersing & Taalkunde en aan de Universiteit Leiden bestaat al geruime tijd een leemte, die ingevuld zou moeten worden. De Gloppe is met emeritaat gegaan maar zal de Groningse plek als taalbeheerser blijven bezetten tot er een opvolger is.

Dit collegejaar ondersteunden Emma Buijl en Jaël van Staverden (m.n. Mantingh aan de UU) secretariael (0,1 fte). Zij waren ook betrokken bij een aantal activiteiten, zoals de organisatie van de 'In dialoog' op 6 april jl. (waarover hieronder meer).

Visie en curriculumontwikkeling

Mantingh is actief als lid van de Vakvernieuwingscommissie voor de bovenbouw, Bax en Coppen als vakexperts in de Advieskring en De Gloppe als vertegenwoordiger van het Meesterschapsteam in

de Advieskring. Er is online overleg geweest met het meesterschapsteam MVT (begin juli 2023) om ervaringen uit te wisselen en een gezamenlijke koers in de vakvernieuwing te formuleren.

Op een heimdag op 15 februari 2023 is een nieuwe koers uitgestippeld waar het onze bemoeienis met het curriculum betreft. We zetten onze inzet bij de lopende vernieuwing van het po- en vo-curriculum voort in lijn met onze visie op het schoolvak, maar gaan ons inhoudelijk nader oriënteren op de vraag wat het beoogde doel bewuste geletterdheid vraagt van de opleiding tot leraar Nederlands. Hiermee hopen we bij te dragen aan een actuele discussie over de vraag wat het vakinhoudelijke en vakdidactische aandeel moet zijn in de opleiding. Actuele ontwikkelingen als het nijpende lerarentekort en de instroom van studenten uit bredere bachelors vragen om antwoorden (zie ook het Sectorplan actielijn 3). Concrete bijdrage in deze richting zijn alvast hoofdstukken van Bax, Coppen, De Glopper & Mantingh (e.a.) aan het Handboek Vakdidactiek Nederlands *Vaardig met vakinhoud* (Dera e.a. 2023) met bewuste geletterdheid als centrale notie (zie publicaties).

Bijeenkomsten

Samen met Lidewij van Gils (Meesterschapsteam Klassieke Talen) en in nauw overleg met Peter Coopmans en Bernadette de Zeeuw heeft Mantingh het programma voorbereid van 'In dialoog: 10 jaar Vakdidactiek Geesteswetenschappen', de bijeenkomst die op 6 april 2023 heeft plaatsgevonden in Amstelveen (met projectondersteuning van Bjorn Lichtenberg). Als onderdeel van de voorbereiding hebben Van Gils & Mantingh een bijeenkomst georganiseerd van alle meesterschapsteams op een vrijdagmiddag van de scholingstweedaagse voor promovendi van Dudoc Alfa en NWO in Ede (4 november 2022). Daar zijn in een workshop door de aanwezige meesterschappers actuele vakoverstijgende thema's vastgesteld die centraal zouden kunnen staan op de namiddag in april. Het contact met deze school is door Mantingh gelegd omdat er veel GW-docentonderzoekers werken.

Publiciteit en netwerkvorming

Op 6 april vond op het Hermann Wesselink College in Amstelveen plaats: 'In dialoog: 10 jaar Vakdidactiek Geesteswetenschappen'. Op het programma stonden workshops door meesterschappers en promovendi, posterpresentaties over lopend onderzoek van docent-onderzoekers, een workshop over carrièreperspectieven van docentonderzoekers na de promotie, en een afsluitende paneldiscussie over vakvernieuwing. De middag werd ingeleid door een optreden van Theatergroep Aluin. Zie [hier](#) voor een (foto)impressie en nadere informatie over het programma. Het was een geslaagde bijeenkomst: de medewerking en belangstelling van meesterschappers en docent-onderzoekers was groot, het bereik buiten deze groep bleef echter beperkt tot de aanwezigheid van een kleine groep geïnteresseerde docenten en enkele vakgenoten.

Het meesterschapsteam ondersteunt het online tijdschrift *Neerlandistiek.nl/Neerlandistiek voor de Klas* bij de ontwikkeling en lancering van een online forum waar een vakinhoudelijke en vakdidactische discussie kan worden gevoerd met archivering op onderwerpen. Dit gebeurt in afstemming met Levende Talen Nederlands en de Werkgroep Onderzoek Didactiek Nederlands.

In Nijmegen, Groningen, Tilburg en Utrecht zijn leden van het meesterschapsteam actief betrokken bij regionale netwerken waarbij meestal sprake is van samenwerking tussen universiteiten en hogescholen ter plaatse (zie hieronder).

We onderhouden nauwe contacten met andere betrokkenen bij het schoolvak Nederlands, vaak ook via 'personele unies': de Raad voor Neerlandistiek, het Afstemmingsoverleg Schoolvak Nederlands, de vakvereniging Levende Talen Nederlands & de WODN, de SLO, de LOVN. Uit onderstaande blijkt dat er ook in veel gevallen sprake is van actieve samenwerking.

(Na)scholing (docentontwikkelteams), ontwikkeling didactisch materiaal, gastcolleges, workshops, en advisering

Docentontwikkelteams (DOT's)

- In 2022 is de voorbereiding voor een DOT in 2022-2023 gestart, met docenten uit de Academische Opleidingsscholen Limburg (AOSL), over Taalbeschouwing/ Omgaan met tegenstrijdige bronnen (Coppen)
- DOT kunstvakdocenten 2021-2022 en 2022-2023 (m.m.v. Bax). Dit nascholingstraject wordt verzorgd door Fontys Master Kunsteducatie, Fontys Academie voor Muziekeducatie, Fontys Academie voor Beeldende Vorming en Tilburg University Centre of the Learning Sciences.
- DOT Rijm en ritme in taal (Van Oostendorp, met Sven Vitse, UU) loopt door in 2022-3.

Ondersteuning VONK-inspiratiemiddag (3 oktober a.s.)

Na een succesvolle eerste aflevering in 2021 is het Meesterschapsteam opnieuw nauw betrokken bij de organisatie van deze online [inspiratiemiddag](#) door (Dudoc Alfa- & NWO-)docent-onderzoekers voor secties Nederlands in den lande. Het aanbod bestaat wederom uit een reeks workshops door docent-onderzoekers, het publiek uit docenten verspreid over het hele land. Het initiatief ligt bij de docent-onderzoekers die ook een deel van de organisatie inclusief de pr op zich nemen. Het meesterschapsteam Nederlands verleent logistieke en financiële ondersteuning. Ook Levende Talen (WODN) is bij deze activiteit betrokken.

Bax:

Activiteiten

- Per 1-1-2023: benoemd tot hoogleraar Onderwijs en Cultuur bij het Tilburg Center of the Learning Sciences, met specifieke aandacht in de leeropdracht voor het initiëren van onderzoek met en voor vo-docenten.
- Per 1-1-2023: start van Tilburg Center of the Learning Sciences als department van Tilburg School of Humanities and Digital Sciences.

Organisatie professionalisering voor docenten en docent-onderzoekers

- Programma Tilburg Center of the Learning Sciences: <https://www.tilburguniversity.edu/nl/onderzoek/instituten-enresearchgroepen/center-learning-sciences>
- Congres: Research Conference Tilburg Center of the Learning Sciences, Tilburg University., 15-3-2023.
- Vakdidactische Inspiratiereeks Nederlands (VIN) 2022-2023 (Tilburg)

Lezingen

- 15-3-2023: 'A research program for the benefit of education. Educational design research into big ideas & domain-specific reasoning'. Keynote lezing, Research Conference Tilburg Center of the Learning Sciences, Tilburg University.
- 8-12-2022 Gastcollege Baarnsch Lyceum, Baarn
- 4-11-2022: Opening en slotlezing tijdens de IMEN Expertmeeting, Tilburg University.

Coppen

- Medeauteur Kern Nederlands voor de Onderbouw Havo, VWO. Boom uitgevers
- Namens Meesterschapsteam lid van het Afstemmingsoverleg Schoolvak Nederlands
- Namens Meesterschapsteam lid van de Advieskring Vakvernieuwing Nederlands
- Op persoonlijke titel Advisering Ontwikkeling Kerndoelen
- Workshop Levende Talen Congres over Kern Nederlands Grammatica, 14 oktober 2022

- Wokshops Kern-college online (12 december 2022, 9 februari 2023 en 20 april 2023)
- MasterLanguagecursus Taalkunde in de klas (met Jimmy van Rijt), februari-april 2023
- Docentontwikkelteam AOSL (Limburg) in samenwerking met Radboud Docenten Academie en Fontys Lerarenopleiding (september 2022-juni 2023)
- Keynote lezing 'Grammatica: het verschil tussen zijn hoe het hoort en horen hoe het is', Dag van de Grammatica, 29 oktober 2022
- Slotlezing 'Redeneren over taal: een didactisch model voor taalbeschouwing', Niederländischkolloquium Oldenburg, 6-7 maart 2023.
- Workshop 'Redeneren binnen taal- en cultuurvakken' (met Ronald Blankenburg) publieksmiddag VakdidactiekGW 'In dialoog: 10 jaar Vakdidactiek Geesteswetenschappen', 6 april 2023.

Evers-Vermeul

- Deelname aan de expert/denktank-meeting van Blink voor de methode *PLOT26/Blink Nederlands* (10 oktober 2022).
- Workshop "Docentmodeling onder de loep" tijdens de *Conferentie Begrijpend Lezen* (Rotterdam, 12 oktober 2022).
- Workshop "Docentmodeling onder de loep" op het St. Bonifatiuscollege (Utrecht, 18 oktober 2022).
- Keynote "Dieper tekstbegrip: over het belang van tekststructuuronderwijs en van andere toetsvragen" tijdens de *Slotbijeenkomst van Na Pisa de Lente – Samen bouwen aan goed leesonderwijs*. (Nieuwegein, 17 november 2022).
- Plenaire lezing "Functioneel leesstrategieonderwijs: Opstap naar zelfstandig lezen in allerlei contexten" bij *de Werkplaats onderwijsonderzoek leesvaardigheid*. (Goes, 26 januari 2023).
- Expertgesprek met de Vakvernieuwingscommissie Nederlands (Garderen, 1 juni 2023).
- Lezing "Effectief leesonderwijs: Wat is daarvoor nodig?" tijdens de *Bijeenkomst voor lerarenopleiders Taal als basis* (Amsterdam, 27 juni 2023).
- Lid van de begeleidingscommissie van *Na Pisa de Lente*.
- Lid van de begeleidingscommissie van *Taal als Basis*.

De Glopper

- Lid van de Advieskring Nederlands van de Vakvernieuwingscommissie Nederlands (SLO)
- Deelname aan expertraadplegingen actualisatie van de kerndoelen (SLO)
- Voorzitter beoordelingscommissie NRO peilingsonderzoek schrijfvaardigheid VO

Van Herten:

- Lid van begeleidingsteam promovendi van Dudoc-alfa en NWO (onderzoek → begeleiding promovendi → Verzorgen en coördineren van onderwijsprogramma voor de Dudoc-Alfa's en NWO-promovendi: fysieke bijeenkomsten met promovendi).

Mantingh:

- lid van de Vakvernieuwingscommissie Nederlands (SLO)
- vakdeskundige in visitatiecommissie hbo-masters Nederlands (Halfwegevaluatie HU, 7 december 2022); externe vakdeskundige zelfevaluatie literatuuronderwijs master hogescholen (HU, Fontys, NHL Stenden, HvA, HAN: rapportage 22-01-2023)
- redacteur didactiek Literatuurgeschiedenis.org, Koninklijke Bibliotheek, Den Haag & Taalunie (sinds april 2023)

- adviseur uitbreiding cursusaanbod Alfa4All voor Nederlands (2023-)

Lezingen:

- Wuiwend riet? Canons als inspiratieborn voor het onderwijs. Debatmiddag Canon 2022, 7 oktober 2022, Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
- Waarheen leidt de weg...? De vernieuwing van het schoolvak Nederlands via de eindtermen. Neerlandistiekdagen 2023, Utrecht, 14 april; reprise op themamiddag over onderwijs van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, UB Leiden, 10 mei 2023.
- [Ontdekkend leren lezen in literatuur uit andere tijden](#). Over historische letterkunde die leeft en literatuurgeschiedenis die beweegt. Gastcollege KU Leuven, Dag van het Literatuuronderwijs, 9 november 2022.

Van Oostendorp:

- Consulente methode 'Taaljacht' (uitgeverij Zwijsen, basisonderwijs)
- Redacteur *Neerlandistiek voor de klas*
- DOT Rijm en Ritme

Van Voorst:

- *Samenwerking met lerarenopleidingen in de regio*
Onder aanvoering van het Meesterschapsteam Nederlands werd in 2021 het Vakdidactisch Netwerk Nederlands Noord (V3N) opgericht. V3N is een samenwerking tussen de vakdidactici Nederlands van de lerarenopleiding van NHL Stenden en de RUG en de opleidingen Nederlands van de RUG. In het afgelopen jaar werd de samenwerking uitgebreid met vakdidactici van Windesheim in Zwolle. De organisatie is versterkt door regelmatige overleggen en het komend jaar zullen ook de collega's van NHL-Stenden uren krijgen om tijd aan deze samenwerking te besteden. Gezamenlijk organiseerden we vijf bijeenkomsten voor VO-docenten Nederlands in de regio en inmiddels is er sprake van een actief netwerk.

De bijeenkomsten:

- 10 oktober *Samenwerken aan een versterkt profiel voor Nederlands*
- 24 november *Een beter antwoord formuleren op een open vraag*
- 20 januari *De dag voor taal, kunsten en cultuur*
- 19 april *Speelse toewijding, betekenisvol schrijfstijl- en formuleeronderwijs.*
- 16 juni *Literatuur voor alle leeftijden, studiedag over Young Adult-literatuur*

Een student-assistent uit het Profielversterkingsteam Nederlands (Rijksgelden) verzorgt de ondersteuning van de V3N-vergaderingen en activiteiten. Ze heeft gewerkt aan een uniforme lay-out voor alle flyers, posters en programma's en heeft een LinkedIn-groep opgezet, waarvan inmiddels 131 docenten Nederlands lid zijn geworden.

Onderzoek

Lopende begeleiding vakdidactische promotie-onderzoek:

- Voor Dudoc-Alfa: Moniek Vis (2017, **De Glopper**, Van Gelderen & Van Kruiningen) en Astrid van Winden (2017, Van Haften, Janssen, **De Glopper** & Stukker), Dielemans (2017, **Coppen**)
- Voor NWO-lerarenbeurs: Melanie Hof (2018, **De Glopper**, Baaijen & Stukker), Hilde Kooikerden Boer (2018, **Evers-Vermeul**), (Oeds van Middelkoop (2019, Van Gemert & **Mantingh**), Wijnands (**Coppen**))
- Per 1-9-2023: start van Eline Peeters als PhD-student met een NWO Lerarenbeurs: 'Leren de wereld te lezen. Naar een intermediale literatuurdidactiek' (**Bax**)
- Per 1-9-2023: start van Emmy Stevens als PhD-student met een project over de effecten van LLM (ChatGPT) op het schoolvak Nederlands (**Bax**)

- Overig: Carien Bakker (2016, **De Glopper** & De Vries)

Voltooide vakdidactische promoties:

- Voor Dudoc-Alfa: Patrick Rooijackers, *Oog voor diep begrip. Onderzoek naar het tekstbegrip van vwo-leerlingen* (2017-2023, Van den Bergh, Van Silfhout & **Mantingh**); Jeroen Steenbakkers (2017-2023, **De Glopper**, Baaijen & Stukker)
- MAGW-onderzoekstalent: Suzanne Bogaerds-Hazenberg (2016, **Evers-Vermeul** & Van den Bergh; promotie 5 juni 2023)
- Overig: Marlon Ruwette (2015-2023, **De Glopper** & Van Schooten)

Oppositie vakdidactische promoties:

- Sandra Loevenich, *Kulturunterschiede in der Unterrichtspraxis Zum praktischen professionellen Wissen von Fremdsprachenlehrern und Fremdsprachenlehrerinnen in den Niederlanden und Deutschland*. Universiteit van Tilburg, 10-1-2023. (**Bax**)
- Hans Das, *Poëzieonderwijs op maat*. Rijksuniversiteit Groningen, 6-7-2023. (**Bax**)
- Suzanne Bogaerds-Hazenberg, *Tekst Structure Instruction in Dutch Primary Education. Building Bridges between Research and Practice*. (**Mantingh**)

Lopende of gehonoreerde vakdidactische onderzoeksaanvragen:

- (NWA) 'Becoming Literate in a Digital Age' (toegekend aan consortium o.l.v. Els Stronks; **Mantingh** medebegeleider van postdoc)
- (NRO) 'Deliberate literacy across the curriculum: Effects of genre pedagogy on secondary students' disciplinary reading and writing (ingediend door consortium o.l.v. Ninke Stukker (RUG) met **De Glopper, Evers-Vermeul & Mantingh**)
- **Bax**: in september 2023 twee aanvragen voor een NWO Lerarenbeurs ingediend (een met Mantingh).

Estelle Beems (student-assistente) heeft met **Mantingh** een onderzoekje uitgevoerd onder gepromoveerde docent-onderzoekers (Dudoc Alfa en NWO) naar hun loopbaanervaringen na hun promotie dat de grondslag vormde voor de workshop op 'In dialoog: 10 jaar Vakdidactiek Geesteswetenschappen' (intern verspreid).

> Zie verder onder publicaties.

Publicaties onderzoek

Bakker, C., **Glopper, K.** de & Ravesloot, C. (2023). Schoolexamens academisch schrijven als voorbereiding op het hbo en wo. *Levende Talen Magazine*, 110(2), 16-22.

Bax, S., en **Mantingh, E.**, 'Literatuurgeschiedenis in de klas. Teksten uit andere tijden.' In: Dera, J., Gubbels, J., Loo, J. van der en Rijt, J. van, (red.), *Vaardig met vakinhoud. Handboek vakdidactiek Nederlands*. Bussum 2023, pp. 325-336.

Bax, S., Lambrecht, B., Lammer, C. & De Taeye, L. (red.), *Het Kritisch Literatuur Lexicon van de 21e eeuw*. Tilburg 2022, Open Press Tilburg University.

Bax, S. 'Enhancing expertise in (Blended) Educational Design. Towards a Tilburg University Network of Educational Development and Innovation'. In: Bax, S., Laan, G. van der, en Leesen, T (red.), *Breaking barriers. Innovation through collaboration*. Tilburg 2023, pp. 103-114.

Bax, S., Van Herten, M., Mantingh, E., Meijer Drees, M. & **Van Voorst, S.,** ‘Literatuuronderwijs. Waarom eigenlijk? Een bijdrage aan de vakvernieuwing van het schoolvak Nederlands.’ In: *Neerlandistiek.nl*, 28-11-2022.

Bax, S., Van Herten, M., Mantingh, E., Meijer Drees, M. & **Van Voorst, S.,** ‘Literatuur vanuit vier perspectieven: Een volgende bijdrage aan de vernieuwing van het schoolvak Nederlands.’ In: *Neerlandistiek.nl*, 16-12-2022.

Beckers, S., Brassier, J., Evers, N., El Himer, R. & **Mantingh, E.** (2022). [Wat unbidan wi nu. Een kerndoel literaire overlevering in de onderbouw.](#) *Neerlandistiek*, 5 oktober 2022.

Coppen, P.A.J.M. (2022/2023), Column in *Levende Talen Magazine* (8 afleveringen)

Coppen, P.A.J.M. (2022/2023), Column in *Onze Taal* (6 afleveringen Grammatica)

Coppen, P.A.J.M. (2022/2023), Column in *Trouw* (152 afleveringen)

Coppen, P.A.J.M. (2022), van Rijt J. Wat zou je moeten weten van de schoolgrammatica? In Boogaard, M., Jansen, M. (eds.), *De Taalcanon: Alles wat je altijd had willen weten over taal*. J.M. Meulenhoff.

Coppen, P.A.J.M., Evers-Vermeul, J., de Glopper, C.M., van Oostendorp, M. (2022) Wat moeten leerlingen weten over taalkunde? Kennis en inzichten op het gebied van de taalkunde en taalbeheersing voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. In *Neerlandistiek*, 2 november 2022.

Coppen, P.A. & van Rijt, J., Het fenomeen taal in de klas. Taal betekenisvol beschouwen in de klas. In: Dera, J., Gubbels, J., Loo, J. van der en Rijt, J. van, (red.), *Vaardig met vakinhoud. Handboek vakdidactiek Nederlands*. Bussum 2023, pp. 183-193.

Coppen, P.A.J.M. (2023), Taalkundig redeneren met ChatGPT. In *Neerlandistiek*, 14 januari 2023.

Erve, I. van (2023), ‘Stel dat we ChatGPT nakijkwerk laten we doen’. Een interview met Erwin **Mantingh**. *VakTaal* 36 1, 18-19.

Evers-Vermeul, J. & Bogaerds-Hazenbergh, S. T. M. (2022). Hang het maar aan de kapstok! Hoe tekststructuur zwakke lezers helpt hoofdgedachtes te verwoorden. In **J. Evers-Vermeul** & A. Kraal (Eds.), *Voor u gelezen in 2022: Samenvattingen van actueel internationaal wetenschappelijk onderzoek* (pp. 25-34). Rotterdam: Kenniscentrum Begrijpend Lezen.

Glopper, K. de. (2022). Op weg naar het einde van verzuchtingen over het reëel bestaande grammaticaonderwijs? *Levende Talen Tijdschrift*, 23(3), 42-48.

Hoeksema, J., **Glopper, K. de**, & Noord, G. van. (2022). Syntactic Profiles in Secondary School Writing Using PaQu and SPOD. In D. Fišer & A. Witt (Eds.), *CLARIN: The Infrastructure for Language Resources*. Berlin, Boston: De Gruyter, pp. 691-708.

Keulen, R. van, & **Bax, S.**, ‘Redeneren met en over literatuur’. In Mottart, A. & Vanhooren, S. (eds.). *35ste conferentie onderwijs Nederlands*. Den Haag 2022, p. 343-346.

Kooiker-den Boer, H., Sanders, T. J. M., & **Evers-Vermeul, J.** (2023). Teaching text structure in science education: What opportunities do textbooks offer? *Dutch Journal of Applied Linguistics*, 12,

1-38. <https://doi.org/10.51751/dujal11325>

Mantingh, E. (2023). Stephen Jaeger: persoonsvorming in het onderwijs van de elfde en de eenentwintigste eeuw. W. van Anrooij, B. Besamusca, D. van der Poel, F. Willaert (red.), *Spiegelingen: mediëvisten voor de eenentwintigste eeuw*. Amsterdam: Prometheus, 309-319.

Mantingh, E. (2022). [Wuivend riet. Canons als inspiratiebron voor het onderwijs](#). *Neerlandistiek*, 16 oktober 2022. [Tekst van bijdrage aan Debatmiddag Canon 2022, 7 oktober 2022, Koninklijke Bibliotheek, Den Haag].

Rooijackers, P., **Mantingh, E.**, van Silfhout, G., & van den Bergh, H. (2022). [De effectiviteit van een lessenserie over diep lezen: Een interventieonderzoek onder vwo 4-leerlingen](#). *Pedagogische Studiën* 99 (4), 325-360. [bekroond artikel]

Sangers, N. L., **Evers-Vermeul, J.**, & Hoeken, H. (2022). Addressing the student: Voice elements in educational texts. *Dutch Journal of Applied Linguistics*, 11, 1-35.
<https://doi.org/10.51751/dujal11105>

Sangers, N. L., **Evers-Vermeul, J.**, Sanders, T. J. M., & Hoeken, H. H. (2022). Verhalende en stem-elementen als motiverende factoren in educatieve teksten. *Levende Talen Tijdschrift*, 23(4), 3-13.
<https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltt/article/view/2286/1847>

School, P., en **Bax, S.** (2022), *Big Ideas voor de kunstvakken*. Tilburg 2022, Fontys Master Kunsteducatie.

Vis, M., **Glopper, K. de**, Stukker, N. (2023). Genredidactiek. Nut en noodzaak van genrekennis en -bewustzijn in het lees- en schrijfonderwijs. In: J. Dera, J. Gubbels, J. van der Loo & J. van Rijt (Eds.). *Vaardig met vakinhoud. Handboek vakdidactiek Nederlands* (pp. 93-104). Bussum: Coutinho.

Winden, A. van, Haafden, T. van, Janssen, F., Stukker, N., & **Glopper, K. de** (2023). Wat weten leerlingen over alinea's? Over de kennis van het schrijven van alinea's en de self-efficacy beliefs van leerlingen in het voortgezet onderwijs. *Levende Talen Tijdschrift*, 24(1), 15-28.